

Bryssel, 15. toukokuuta 2025
(OR. en)

8817/25

Toimielinten välinen asia:
2020/0103(COD)

ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
ECB

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. toukokuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Teknisen tuen välineen (2021–2027) väliarviointi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 198 final.

Liite: COM(2025) 198 final

Bryssel 12.5.2025
COM(2025) 198 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Teknisen tuen välineen (2021–2027) väliarviointi

{SWD(2025) 117 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Teknisen tuen välineen (2021–2027) väliarviointi

JOHDANTO

Rakenneuudistukset voidaan ymmärtää toimenpiteiksi, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia talouden rakenteeseen, yritysten ja ihmisten toiminnan institutionaaliseen ja lainsäädännölliseen kehykseen, julkishallintoon tai edistymiseen tiettyjen poliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Edeltävään rakenneuudistusten tukiohjelmaan (2017–2020) perustuva **teknisen tuen väline** perustettiin [asetuksella \(EU\) 2021/240](#). Välinettä hallinnoi rakenneuudistusten tuen pääosasto¹. Siitä lähtien kun teknisen tuen väline perustettiin vuonna 2021, sen kautta on tarjottu monilla eri politiikan aloilla räätälöityä teknistä asiantuntemusta kaikille jäsenvaltioille, joilla on haasteita uudistusohjelmien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tuki on kysyntälähtöistä eikä edellytä jäsenvaltioiden yhteisrahoitusta.

Tämä väliarviointi kattaa kaikki teknisen tuen välineen vuosien 2021, 2022 ja 2023 syklien aikana rahoitetut hankkeet kaikissa 27 jäsenvaltiossa. Arviointi käsittää yhteensä 611 teknisen tuen hanketta, joihin kuuluu 886 hankkeiden kansallista osaa ja joiden kokonaisbudjetti oli 359 miljoonaa euroa. Väliarvioinnissa analysoidaan teknisen tuen välineen vuotuisten **työohjelmien toimintasykliä** alkaen jäsenvaltioiden teknistä tukea koskevien pyyntöjen vastaanottamisesta ja arvioinnista aina päättyneiden teknisen tuen hankkeiden toteuttamisen jälkeiseen arviointiin asti

Tämän arvioinnin tulosten avulla voidaan yksilöidä tapoja parantaa teknisen tuen välineen vuoden 2027 loppuun asti ulottuvaan toteuttamiseen mahdollisesti tehtäviä parannuksia. Tuloksia hyödynnetään teknisen tuen tulevaisuutta koskevissa keskusteluista ja päätöksenteossa.

MENETELMÄT

Arvioinnin perustana ovat i) riippumattoman toimeksisaajan 11 kuukauden aikana 21. joulukuuta 2023 alkaen tekemä taustaselvitys²; ii) rakenneuudistusten tuen pääosaston järjestämät neljä sisäistä työpajaa ja iii) seurantatiedot, jotka sisältävät myös teknisen tuen välineen hankkeiden päättymisen jälkeen palautemekanismin kautta kerätyt tiedot³. EU:n

¹ Rakenneuudistusten tuen pääosasto yhdistettiin 1. helmikuuta 2025 uudistus- ja investointityöryhmään ([SG REFORM](#)).

² PPMI ja CSES (2025), Supporting study for the mid-term evaluation of the Technical Support Instrument (2021–2027): final report. Julkaisutoimisto: https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N.

³ Rakenneuudistusten tuen pääosasto otti vuonna 2019 käyttöön kaksivaiheisen palautemekanismin yksittäisten teknisen tuen välineen hankkeiden seuraamiseksi ja arvioimiseksi niiden toteuttamisen jälkeen. Ensimmäisessä

paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti väliarviointi on järjestetty seuraavien **viiden arviointikriteerin** mukaan: merkityksellisyys, vaikuttavuus, tehokkuus, yhteensopivuus ja EU:n tason lisäarvo.

Käytettyjä arviointimenetelmiä ovat **asiakirjatarkastus** (rakenneuudistusten tuen pääosaston seurantatiedoista, teknisen tuen välineen hankeasiakirjoista ja muista julkisesti saatavilla olevista asiakirjoista) ja **sidosryhmien kuulemiset**. Kuulemistoimiin sisältyivät i) **avoin julkinen kuuleminen**, ii) kolme teknisen tuen välineen sidosryhmille suunnattua **kyselyä** (teknisen tuen tarjoajat, koordinoituviranomaiset ja edunsaajaviranomaiset), joihin saatiin 289 vastausta, iii) kolme **kohderyhmäkeskustelua**, joissa oli yhteensä 37 osallistujaa, ja iv) 114 **haastattelua**. Arvioinnissa hyödynnetään myös useita analyyseja, joita ovat i) **kustannus-hyötyanalyysi**, ii) seitsemän **tapaustutkimusta**, jotka kattavat 98 hanketta eri politiikanaloilla ja iii) analyysi teknisen tuen välineen hankkeiden **vaikutuksesta Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden edistämiseen**.

Arviointiprosessissa on ollut tiettyjä **rajoituksia**, jotka liittyvät erityisesti vaikuttavuuden arviointiin. **Ensimmäinen** keskeinen rajoitus liittyy teknisen tuen välineen luonteeseen ja rakenteeseen: teknisen tuen välinettä koskevassa asetuksessa asetettuihin välineen yleis- ja erityistavoitteisiin eivät sisälly jäsenvaltioiden uudistusten tosiasiallinen hyväksyminen ja toteuttaminen, vaan tavoitteena on pikemminkin ”auttaa kansallisia viranomaisia parantamaan valmiuksiaan”. Lisäksi teknisen tuen välinettä koskevassa asetuksessa ei aseteta jäsenvaltioille tukitoimenpiteiden käyttöä ja tuettujen uudistusten tilaa koskevia erityisiä raportointivelvoitteita. Toinen rajoitus liittyy teknisen tuen välineen hankkeiden nykyiseen seuranta- ja arviointijärjestelmään, jossa ei oteta järjestelmällisesti ja objektiivisesti todennettavissa olevalla tavalla huomioon teknisen tuen välineen hankkeiden saavutuksia varsinkaan tulosten ja vaikutusten tasolla. Käytetyt tiedonkeruuvälineet (kuten kyselytutkimukset ja kyselylomakkeet) perustuvat itseraportointiin, mikä voi tuottaa mittauksiin vinoumia. Kolmanneksi teknisen tuen väline otettiin käyttöön vuonna 2021, ja noin puolet vuosien 2021–2023 syklien hankkeista oli päättynyt tämän arvioinnin ajankohtana. Tuen tulokset ja pidemmän aikavälin vaikutukset saattavat olla jäsenvaltioissa havaittavissa vasta joitakin vuosia myöhemmin ja ainoastaan, jos kyseessä ovat uudistukset on tosiasiallisesti toteutettu, joten on mahdollista, että useat hankkeiden tulokset eivät ole vielä tulleet esiin.

Väliarviointiin sisältyy **lieventäviä toimenpiteitä**, joilla mahdollisuuksien mukaan käsitellään näitä rajoituksia ja pyritään varmistamaan havaintojen luotettavuus. Useita tietolähteitä yhdistettiin ja tietojen keskinäinen paikkansapitävyys tarkistettiin ja ristiinviitattiin keskenään esimerkiksi täydentämällä sidosryhmien näkemyksiä objektiivisemmalla tiedolla. Lisäksi rakenneuudistusten tukiohjelman hankkeiden jatkotoimista tehtiin tapaustutkimus, jotta

vaiheessa kunkin teknisen tuen hankkeen päättymisen jälkeen tärkeimmille sidosryhmille (komission toimintapolitiikasta vastaavat virkamiehet, edunsaajaviranomaiset ja teknisen tuen tarjoajat) lähetetään tyytyväisyyskysely, jolla kerätään palautetta hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta, sidosryhmien välisestä vuorovaikutuksesta sekä parannusmahdollisuuksista ja saaduista kokemuksista. Toisessa vaiheessa 6, 12 tai 18 kuukautta myöhemmin ainoastaan edunsaajaviranomaisille lähetetään ”tulokysely”, jolla arvioidaan, missä määrin hankkeen odotetut tulokset saavutettiin (hankkeelle annetaan pistemäärä asteikolla 1–10).

voitaisiin analysoida paremmin teknisen tuen toimenpiteiden käyttöä jäsenvaltioissa sekä niiden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.

On tärkeää tunnustaa edellä mainitut rajoitteet. Ensinnäkin niiden tunnustaminen antaa paremman pohjan jälkiarvioinnille, jossa tuloksia ja vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin ohjelman päätyttyä. Toiseksi näiden rajoitteiden tunnustaminen antaa arvokasta tietoa, joka voi ohjata tulevaa suunnittelua ja päätöksentekoa. Uudistus- ja investointiryhmä laatii parhaillaan useita toimintalinjoja teknisen tuen välineen seurannan ja arvioinnin parantamiseksi siirtymällä kohti tulossuuntautuneempaa seuranta- ja arviointijärjestelmää, joka voisi parantaa teknisen tuen välineen keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutusten mittaamista.

Toimeksisaaja suoritti kaikki tehtävät komission yksiköiden välisen ohjausryhmän valvonnassa ja rakenneuudistusten tuen pääosaston ohjauksessa. Kerättyä näyttöä pidetään edustavana ja merkityksellisenä, ja sen perusteella voidaan antaa vakuuttavia vastauksia arviointikysymyksiin. Siitä voidaan myös tehdä luotettavia johtopäätöksiä ja ottaa oppia.

TÄRKEIMMÄT HAVAINNOT

Siitä lähtien kun teknisen tuen väline perustettiin vuonna 2021, siitä on tarjottu jäsenvaltioille teknistä tukea, jotta voidaan parantaa niiden valmiuksia uudistusten suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa sekä elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien laatimisessa, muuttamisessa, toteuttamisessa ja tarkistamisessa.

Ottaen huomioon edellä mainitut rajoitukset **teknisen tuen välineen toteuttamisen todettiin yleisesti ottaen onnistuneen vaikuttavuuden, tehokkuuden ja johdonmukaisuuden osalta vuosina 2021–2023**. Ohjelman todettiin myös olevan erittäin merkityksellinen edunsaajaviranomaisten ja jäsenvaltioiden tarpeisiin vastaamisen kannalta, mikä johtuu pääasiassa välineen muotoilusta. Teknisen tuen väline tuotti myös EU:n tason lisäarvoa suhteessa siihen, mitä jäsenvaltiot olisivat voineet saavuttaa yksinään.

Vaikuttavuus

Edellä kuvatuista rajoituksista huolimatta arvioinnin tulokset osoittavat, että vuosina 2021–2023 teknisen tuen välinettä koskevassa asetuksessa välineelle asetettujen **tavoitteiden** saavuttamisessa edistyi merkittävästi. Erityistavoitteiden osalta teknisen tuen väline auttoi tosiasiallisesti jäsenvaltioita parantamaan valmiuksiaan uudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Sillä tuettiin tosiasiallisesti myös kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien laatimista ja toteuttamista edistämällä yli 500:aa elpymis- ja palautumissuunnitelmien eri välitavoitteisiin suoraan tai välillisesti liittyvää hanketta.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmiin liittyvän tuen toteuttamisen varhaisessa vaiheessa vuonna 2021 elpymis- ja palautumissuunnitelmien välitavoitteiden määrääjät ja teknisen tuen välineen tuen toteutusaikataulu eivät olleet kaikilta osin yhdenmukaisia. Joissakin tapauksissa teknisen tuen välineen tukea annettiin liian aikaisin, kun taas toisissa tapauksissa tukea saatiin liian myöhään, jotta sitä olisi voitu hyödyntää. Tämä johtui tuen erittäin kapeasta aikaikkunasta. Nämä puutteet korostavat, että jäsenvaltioiden teknisen tuen tarpeisiin on

tärkeää vastata jo rahoitus- ja politiikka-aloitteiden alusta alkaen ja varmistaa, että aikataulut ja määräajat on sovitettu asianmukaisesti yhteen.

Valta-osin teknisen tuen välineen sidosryhmät olivat erittäin tyytyväisiä teknisen tuen hankkeiden onnistumiseen ja tuloksiin. Teknisen tuen välineen hankkeet ovat tuottaneet arvokkaita **tuotoksia**, erityisesti suosituksia, työpajoja, koulutustilaisuuksia ja -materiaalia, analyysiraportteja, toimintasuunnitelmia ja etenemissuunnitelmia sekä suuntaviivoja. Edunsaajaviranomaiset ovat hyödyntäneet tuotoksia merkittävässä määrin saadakseen aikaan muutoksia yksilö-, organisaatio- ja politiikkatasolla. Tämä edisti **teknisen tuen välineen odotettujen tulosten** saavuttamista.

Teknisen tuen välineellä oli merkittävä rooli kaikenlaisten hallinnollisten valmiuksien ja erityisesti uudistuksiin tarkoitettujen sisäisten hallintomekanismien vahvistamisessa kaikkialla EU:ssa.

Nämä saavutukset ovat kuitenkin erittäin riippuvaisia **kansallisista tekijöistä**, kuten uudistuksiin sitoutumisesta, taloudellisten resurssien saatavuudesta suositusten jatkotoimia varten, henkilöstön pysyvyydestä sekä poliittisesta ja hallinnollisesta jatkuvuudesta. Uudistustulosten tosiasiallinen saavuttaminen riippuu jäsenvaltioiden laajemmista ponnisteluista, koska yhteistyö- ja tukisuunnitelmat, joissa jäsenvaltiot ilmaisevat sitoutumisensa tukitoimenpiteiden toteuttamiseen, eivät ole oikeudellisesti sitovia asiakirjoja. On kuitenkin mahdollista saada vielä lisää hyötyjä ja parantaa niiden kestävyyttä edistämällä virallisia ja epävirallisia yhteyksiä nykyistä ja tulevaa yhteistyötä varten sekä hyödyntämällä olemassa olevaa tietämystä hankkeiden tulosten järjestelmällisemmän levittämisen, komission virkamiesten jatkuvan tuen sekä jäsenvaltioiden välisen tiedonvaihdon avulla.

Tehokkuus

Kaiken kaikkiaan teknisen tuen välineen ja siihen liittyvien hallinnollisten prosessien toteutus on ollut **suurelta osin tehokasta**. Välineen rakenteen ansiosta jäsenvaltioilla ei ole raportointivelvoitteita, ja **hallinnollinen taakka** on hyvin pieni verrattuna muihin EU:n välineisiin, mitä kaikki jäsenvaltiot kiittävät. Edunsaajaviranomaiset katsoivat, että hakuprosesseihin ja hankkeiden toteuttamiseen liittyvä hallinnollinen rasite oli kohtuullinen ja oikeasuhteinen.

Teknisen tuen välineestä annettavan tuen suuri kysyntä varmisti riittävän kilpailullisuuden ja laadukkaiden ehdotusten valinnan, joka perustui valittujen pyyntöjen sisäiseen pisteytykseen seitsemän arvioidun kriteerin perusteella.

Tehokkuuden parantamiseksi rakenneuudistusten tuen pääosasto on hyödyntänyt rakenneuudistusten tukiohjelman arvioinneista saatuja kokemuksia esimerkiksi **yksinkertaistamalla ja virtaviivaistamalla ohjelmien hallinnointia**. Usean maan hankkeet, joiden osuus kaikista teknisen tuen välineen hankkeista oli noin 10 prosenttia vuosina 2021–2023, auttoivat ratkaisemaan jäsenvaltioiden yhteisiä ongelmia. Usean maan hankkeet ja lippulaivahankkeet vaikuttavat **säästävän kustannuksia ja aikaa** suhteessa itsenäisiin hankkeisiin ja yleisten pyyntöjen puitteissa valittuihin hankkeisiin. Usean maan hankkeiden tehokkuuteen voi kuitenkin vaikuttaa se, että tällaiset hankkeet ovat monimutkaisempia.

Ohjelma oli vuosina 2021–2023 tehokas **prosessin keston** ja **talousarvion toteutuksen** kannalta maksusitoumuksista aina maksuihin asti, ja talousarvion käyttöaste oli merkittävä. Rakenneuudistusten tuen pääosaston yhteenlasketut **valvontakustannukset** vähenivät asteittain vuosina 2021–2023. Ne pysyivät rakenneuudistusten tuen pääosaston tavoitteen mukaisina ja olivat muihin EU:n ohjelmiin verrannollisia.

Hakemusten määrääjän ja teknisen tuen alkamisen välinen kokonaisaika lyheni arviointijakson aikana jatkuvasti ja oli lopulta hieman aiempaa lyhyempi, keskimäärin 11 kuukautta. Hakemuksen jättämisen ja hankkeen tosiasiallisen käynnistymisen välisen ajan minimointia pidettiin ratkaisevan tärkeänä yksittäisten hankkeiden onnistumisen kannalta sekä sen kannalta, että hankkeilla voidaan tosiasiallisesti edistää käynnissä olevia uudistuksia, joilla pyritään vastaamaan erityisesti kiireellisiin tarpeisiin. Yleisten pyyntöjen esittämisen vuosittaisia määräaikoja sekä sitä, missä määrin eri määräaikojen asettaminen voisi parantaa teknisen tuen aloittamisen tehokkuutta, voidaan mahdollisesti pohtia vielä lisää.

Teknisen tuen välineen hankkeilla on erilaisia **toteutustapoja**. Edunsaajaviranomaiset ja teknisen tuen tarjoajat suhtautuivat yleisesti ottaen erittäin myönteisesti hakumenettelyjen ja rahoituspyyntöjen valintamenettelyjen, tuotosten hyväksymisen sekä hankkeiden seurannan ja arvioinnin selkeyteen, läpinäkyvyyteen ja käyttäjäystävällisyyteen. Koordinointiviranomaiset olivat vähemmän tyytyväisiä **teknisen tuen välineen hankkeiden seurantaan**, erityisesti välineisiin ja menettelyihin sekä asiaankuuluvien tietojen saatavuuteen kansallisella tasolla. Edunsaajaviranomaiset pitivät rakenneuudistusten tuen pääosaston virkamiesten tukea erittäin hyödyllisenä aina teknisen tuen alkamisesta sen päättymiseen asti.

Johdonmukaisuus

Sisäisen johdonmukaisuuden osalta arvioinnissa ei havaittu merkittäviä epäjohdonmukaisuuksia yksittäisten jäsenvaltioiden teknisen tuen välineen hankkeiden välillä. On kuitenkin vain rajallista näyttöä samassa jäsenvaltiossa toteutettavien teknisen tuen välineen hankkeiden välisistä yhteistyömekanismeista. Arvioinnissa havaittiin myös, että koordinointiviranomaisten osallistumisessa ohjelman toteuttamiseen on merkittäviä eroja EU:n eri jäsenvaltioiden välillä. Samassa jäsenvaltiossa ja samalla politiikanalalla toteutettavien teknisen tuen välineestä rahoitettavien hankkeiden välillä olisi etsittävä lisää synergioita.

Arviointijakson aikana kävi ilmi, että teknisen tuen välineen **ulkoinen johdonmukaisuus oli parempi** kuin sen edeltäjällä, rakenneuudistusten tukiohjelmalla, koska alueellisen ja kansallisen tason toimilla sekä muilla EU:n toimilla oli samanlaiset tavoitteet. Teknisen tuen väline täydentää EU:n muita välineitä ja ohjelmia. Arvioinnissa todettiin, että teknisen tuen välineen tavoite ja toimet täydentävät Euroopan sosiaalirahasto plussan, Euroopan aluekehitysrahaston ja elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteita ja toimia. Teknisen tuen väline eroaa niistä paitsi talousarvion toteutusmenetelmien myös monialaisen luonteensa, laajan toiminta-alansa (se ei rajoitu tiettyyn politiikanalaan), myönnetyn tuen keston sekä tuettujen valmiuksien tyypin suhteen. Johdonmukaisuus voisi parantua entisestään, jos jäsenvaltiot yhdistelisivät strategisesti EU:n eri välineitä tukeakseen koko uudistussykliä aina

suunnittelusta toteuttamiseen. Eniten synergioita näyttäisi kehittyvän elpymis- ja palautumistukivälineen sekä teknisen avun ohjelman⁴ kanssa. Koska teknisen tuen välineestä tarjottiin sekä yleistä että erityistä tukea, sillä pystyttiin käsittelemään elpymis- ja palautumissuunnitelmien toteuttamisen kannalta ratkaisevia kysymyksiä, kuten hankkeiden johtamista ja hallintaa. Arvioinnista saadussa näytössä korostui teknisen tuen välineestä tarjottavan tuen merkitys elpymis- ja palautumistukivälineen aloitteiden tosiasiallisen toteuttamisen edellyttämien toimintavalmiuksien parantamisessa. Arvioinnissa nousi kuitenkin esiin, että joillakin jäsenvaltioilla on tarve saada kattavampi kuva, koska EU:n poliittisessa kehityksessä on saatavilla useita eri rahoitusvälineitä.

Teknisen tuen väline on myös yhdenmukainen talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kanssa, koska sillä on oma roolinsa ohjausjakson yhteydessä annettujen maakohtaisten suositusten toteuttamisessa. Useimmat koordinointi- ja edunsaajaviranomaiset totesivat, että teknisen tuen välineen hankkeilla tuettiin paljon tai kohtalaisessa määrin maakohtaisiin suosituksiin liittyviä uudistuksia. Tämä vahvistettiin tapaustutkimuksissa, jotka osoittivat, että teknisen tuen välineellä oli merkittävä rooli maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa. On kuitenkin edelleen haasteellista seurata järjestelmällisesti, miten teknisen tuen välineen hankkeilla täsmälleen edistetään maakohtaisten suositusten noudattamista, koska välineen toimivaltuudet ovat rajalliset hankkeiden toteuttamisen jälkeen.

Teknisen tuen välineen hankkeet ovat hyvin linjassa komission ensisijaisten painopisteiden, kuten digitaalisen ja vihreän siirtymän, kanssa. Tärkeimpiä painopisteitä edistävien teknisen tuen välineen hankkeiden kasvava määrä voi liittyä lippulaivapyyntöjen käyttöönottoon. Teknisen tuen väline on myös saanut tunnustusta arvokkaana välineenä, jolla tuetaan jäsenvaltioita EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa.

EU:n tason lisäarvo

Teknisen tuen väline ylitti sen, mitä yksittäiset jäsenvaltiot olisivat voineet saavuttaa itsenäisesti. Teknisen tuen väline tarjoaa **kansainvälistä, erityisesti eurooppalaista, asiantuntemusta**, jota ei yleensä ole saatavilla paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla, ja auttaa käsittelemään erityistarpeita, joihin jäsenvaltioiden olisi vaikea vastata yksin. Teknisen tuen väline osoittautui hyödylliseksi, koska siinä yhdistyvät kansainvälinen ja paikallinen asiantuntemus: paikalliset asiantuntijat tarjoavat tapauskohtaista tietoa, kun taas kansainväliset tuen tarjoajat mahdollistavat strategisemman toimintatavan. Teknisen tuen väline myös lisäsi uudistusten uskottavuutta ja hyväksyntää.

Teknisen tuen väline tuotti EU:n lisäarvoa tukemalla elpymis- ja palautumissuunnitelmien kehittämistä ja toteuttamista. Teknisen tuen väline sai aikaan merkittäviä **valtioiden välisiä vaikutuksia** ja tuotti suurta EU:n tason lisäarvoa muodostamalla asiantuntijayhteisöjä ja pitkäkestoista yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä. Koska teknisen tuen väline tarjosi mahdollisuuden luoda yhteydenpitokanavia vertaisryhmien ja asiantuntijoiden välille eri jäsenvaltioissa, se helpotti saatujen kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa eri

⁴ **TAIEX** (teknisen avun ohjelma) on EU:n institutionaalisten rakenteiden kehittämiseen tarkoitettu väline, jonka kautta EU:n jäsenvaltioiden julkisen sektorin asiantuntemusta saadaan Team Europe -hengessä tukemaan uudistusprosesseja eri puolilla maailmaa.

jäsenvaltioiden välillä. Teknisen tuen välineen hankkeilla on myös ollut merkittävä rooli EU:n politiikkojen ja painopisteiden täytäntöönpanossa sekä digitaalisen ja vihreän siirtymän tukemisessa. **Lippulaivahankkeet** (joihin sisältyy sekä erillisiä että useita maita kattavia hankkeita) tuovat lisäarvoa, sillä ne tukevat EU:n painopisteitä, edistävät lainsäädännön noudattamista ja edistävät EU:n lainsäädännön soveltamista. Sidosryhmät huomauttivat kuitenkin, että lippulaivahankkeet saattavat poiketa teknisen tuen välineen erityisestä tavoitteesta, joka on tarjota tiettyjen jäsenvaltioiden tarpeisiin räätälöityä tukea. Kuultujen sidosryhmien välillä vallitsee vahva yhteisymmärrys siitä, että teknisen tuen väline edistää merkittävästi digitaalista ja vihreää siirtymää. Teknisen tuen väline varsinkin edistää vihreää siirtymää enemmän kuin sen edeltäjä, rakenneuudistusten tukiohjelma.

Usean maan yhteisiä hankkeita pidetään arvokkaina, koska niillä pystytään vastaamaan laajempiin, rajat ylittäviin haasteisiin ja samalla parantamaan yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen jakamista osallistujamaiden välillä. Huolta herätti kuitenkin hankkeiden monimutkaisuus ja se, että nämä hankkeet saattavat johtaa omistajuuden ja poliittisen sitoutumisen heikkenemiseen osallistujamaissa, mikä saattaa haitata niiden onnistumista.

Merkityksellisyys

Kuulemisen tulokset viittaavat siihen, että **teknisen tuen väline on erittäin merkityksellinen, EU:n jäsenvaltioiden ja niiden edunsaajaviranomaisten tarpeisiin hyvin räätälöity väline**, jota on parannettu rakenneuudistusten tukiohjelman jälkiarvioinnissa esiin tuoduilla toiminta-aloilla. On näyttöä siitä, että **teknistä tukea tarvitaan** edelleen erityisesti menettelyjen ja menetelmien kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Useimmat kuullut edunsaajaviranomaiset ja koordinoitiviranomaiset olivat yhtä mieltä siitä, että teknisen tuen väline soveltui teknisen tuen antamiseen. Ne myös vahvistivat, että teknisen tuen välineen hankkeet kykenivät vastaamaan näiden toimielinten tärkeimpiin tarpeisiin (mikä oli pääasiassa välineen ominaisuuksien ansiota) ja että tarpeisiin vastattiin oikea-aikaisesti. Kaikki sidosryhmät pitivät teknisen tuen välineen **ominaisuuksia ja rakennetta** erittäin tarkoituksenmukaisena pyrittäessä parantamaan jäsenvaltioiden hallinnollisia ja institutionaalisia valmiuksia haasteisiin vastaamiseksi tarvittavien uudistusten suunnittelussa ja toteuttamisessa.

On kuitenkin tärkeää ottaa nämä myönteiset havainnot huomioon, sillä teknisen tuen välineen tukea annetaan lähes maksutta kaikille jäsenvaltioille, joiden pyynnöt hyväksytään, riippumatta niiden kyvystä järjestää oma tekninen tuki. Haastatteluissa kuitenkin nostettiin esiin tiettyjä rajoitteita, jotka liittyvät **kiireellisiin tarpeisiin** vastaamiseen vuosittaisen syklin yleisten ehdotuspyyntöjen kautta, kun otetaan huomioon, että tarpeen ilmenemisen ja hankkeiden käynnistymisen välillä kuluu välttämättä jonkin aikaa. Teknisen tuen välineen suunnittelu osoittautui kuitenkin erittäin joustavaksi, ja sillä pystyttiin vastaamaan jäsenvaltioiden ennakoimattomiin ja esiin nouseviin tarpeisiin teknisen tuen välinettä koskevassa asetuksessa kuvattujen pyyntöjen esittämistä koskevien erillisten menettelyjen ja erityistoimenpiteiden avulla. Rakenneuudistusten tukiohjelman jälkiarviointiin verrattuna näiden yksityiskohtaisten sääntöjen ansiosta useimmat edunsaajaviranomaiset ja kansalliset koordinoitiviranomaiset olivat yhtä mieltä siitä, että teknisen tuen välineellä voitiin sen rakenteen ansiosta vastata maan kiireellisiin ja/tai ennakoimattomiin tarpeisiin. Tukea

koskevien lippulaivapyyntöjen sekä usean maan ja useita alueita kattavien hankkeiden käyttöönoton ansiosta ohjelmalla pystyttiin edistämään paremmin EU:n painopisteitä ja parantamaan EU:n lainsäädännön soveltamista ja täytäntöönpanoa.

TÄRKEIMMÄT KOKEMUKSET

Arvioinnissa nousi esiin useita teknisen tuen välineeseen tehtyjä parannuksia verrattuna sen edeltäjään, rakenneuudistusten tukiohjelmaan. Arviointi osoitti myös, että sidosryhmien osallistuminen on aktiivisempaa ja että valtioiden välinen ulottuvuus on lisääntynyt. Seuraavassa esitetään tärkeimmät teknisen tuen välineen väliarvioinnissa esiin tulleet saadut kokemukset, jotka perustuvat väliarvioinnin havaintoihin ja päätelmiin:

Teknisen tuen välineen ominaisuudet

- Teknisen tuen välineen **kysyntälähtöinen luonne** auttaa varmistamaan jäsenvaltioiden omistajuuden hankkeissa sekä sidosryhmien sitoutumisen, mikä on ratkaisevan tärkeää uudistusten onnistumisen kannalta, vaikka konkreettiset saavutukset riippuvatkin hyvin paljon **kansallisista tekijöistä**. Hankkeiden yhdenmukaisuus eurooppalaisen ohjausjakson ja EU:n painopisteiden kanssa varmistetaan valintaprosessin aikana valintaperusteiden avulla.
- Teknisen tuen välineessä on nykyisin puutteita, jotka liittyvät kohdennettujen tulosten seuraamiseen jäsenvaltioissa. Tämä johtuu siitä, että sen oikeusperustassa ei viitata suoraan uudistusten saavuttamiseen eikä aseteta jäsenvaltioille erityisiä vaatimuksia raportoida tuettujen uudistusten tilasta. Tulevaisuudessa nämä havainnot tulisi ottaa huomioon, minkä lisäksi olisi tarkasteltava keinoja siirtää painopistettä enemmän uudistuksiin. Lisäksi olisi harkittava erityisten raportointivelvoitteiden asettamista, kunhan varmistettaisiin, että hallinnollinen rasite on jatkossakin oikeassa suhteessa välineen puitteissa toteutettuihin toimiin.
- Teknisen tuen olisi pysyttävä riittävän joustavana, jotta sillä voidaan vastata jäsenvaltioiden tarpeisiin ja jotta sitä voidaan mukauttaa muuttuviin poliittisiin painopisteisiin ja tilanteisiin. Viranomaiset saattavat kohdata sekä sisäisiä että ulkoisia muutoksia, kuten politiikan muutoksia, taloudellisia ja sosiaalisia haasteita sekä lainsäädäntö- ja sääntely-ympäristön muutoksia, jotka edellyttävät teknistä tukea ja apua uusiin tavoitteisiin ja strategioihin sopeutumiseksi.
- Teknisen tuen välineen suunnittelu on yleisesti ottaen mahdollistanut jäsenvaltioiden tarpeisiin vastaamisen, mutta vuotuinen sykli saattaa rajoittaa sen kykyä vastata jäsenvaltioiden kiireellisiin tarpeisiin. Teknisen tuen välineellä pystyttiin tosiasiallisesti vastaamaan joihinkin kiireellisiin tarpeisiin pyyntöjen esittämistä koskevien erillisten menettelyjen avulla, mutta näihin menettelyihin on panostettava huomattavasti aikaa ja resursseja.

Teknisen tuen välineen hankkeiden toteuttaminen

- Arvioinnin tuloksista käy ilmi, että on tärkeää määrittää tekniseen tukeen sopivin hanketyyppi ottaen huomioon eri jäsenvaltioiden vahvuudet, heikkoudet, tarpeet ja

toimintaympäristöt. **Usean maan yhteiset hankkeet** ja **lippulaivahankkeet** (joihin kuuluu sekä erillisiä että usean maan hankkeita) osoittautuivat erittäin merkityksellisiksi EU:n painopisteiden kannalta ja edistivät yhteistyötä sekä hyvien käytäntöjen jakamista rajojen yli. **Erilliset** hankkeet vaikuttavat olevan tarkoituksenmukaisempia ja paremmin räätälöityjä täsmällisempiin tarpeisiin vastaamiseen, koska ne mahdollistavat kohdennetummat uudistukset ja varmistavat edunsaajaviranomaisten paremman sitoutumisen.

- Teknisen tuen hankkeissa käytettiin erilaisia **toteutusmenetelmiä**, ja sidosryhmien tyytyväisyysaste oli korkea. Saadun näytön perusteella yksityiset tarjoajat voivat soveltua paremmin teknisten tehtävien toteuttamiseen, kun taas kansainväliset järjestöt vaikuttavat soveltuvan paremmin laajempien strategisten aiheiden edistämiseen ja pystyvät varmistamaan usean maan hankkeiden tapauksessa, että EU:ssa vastataan johdonmukaisesti samantyyppisiin tarpeisiin. Toteutusmenetelmien räätälöidyn yhdistelmän käyttäminen – kuten teknisen avun ohjelman yhdistäminen muihin menetelmiin – osoittautui tulokselliseksi toimintatavaksi erityisesti monimutkaisissa tai usean maan hankkeissa.
- Lisätoimia kuitenkin tarvitaan sen varmistamiseksi, että teknisen tuen välineen tuotoksia käytetään tehokkaasti ja että jäsenvaltiot toteuttavat konkreettisia jatkotoimia. Digitaalisten palvelujen pääosaston antaman tapauskohtaisen tuen on arvioitu olevan hyödyllistä hankkeiden täytäntöönpanon kannalta. Tämä tuki on lisääntynyt Yhteentoimiva Eurooppa -säädöksen eli asetuksen (EU) 2024/903 hyväksymisen jälkeen. On huomionarvoista, että *Statistical Interoperability Node* -hanke sai [ASEDIE 25 years](#) -erityispalkinnon sen tarjoaman lisäarvon ansiosta.

Komission rooli

- Arvioinnissa todettiin, että komissiolla on ollut **merkittävä rooli teknisen tuen välineen hankkeiden toteuttamisessa**. Erityisesti rakenneuudistusten tuen pääosaston virkamiesten tiivis osallistuminen on ollut ratkaisevan tärkeää hankkeiden suunnittelun tukemisessa (toteuttamisen helpottamiseksi) ja toteuttamisen aikana kohdattujen erilaisten haasteiden ratkaisemisessa. Myös jatkuva operatiivinen valvonta on ollut tärkeää.
- Sidoryhmien mukaan komission virkamiesten lisätuesta voisi olla hyötyä teknisen tuen välineen hankkeiden päättymisen jälkeen pitkän aikavälin tulosten kestävän saavuttamisen varmistamiseksi.
- Joissakin tapauksissa **tiettyjen komission pääosastojen** virkamiesten tiiviimmästä osallistumisesta katsottiin olevan hyötyä teknisen tuen välineen hankkeiden toteuttamisen parantamisessa. Tämä koski erityisesti EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyviä teknisen tuen välineen hankkeita (monimutkaisten EU:n lainsäädäntövaatimusten, kuten ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen, tapauksissa).

Teknisen tuen tulokset ja kestävyys

- Edunsaajaviranomaiset ovat hyödyntäneet teknisen tuen välineen hankkeiden tuloksia, kuten suosituksia, työpajojen tuloksia ja analyysiraportteja, saadakseen aikaan **muutoksia yksilöiden, organisaatioiden ja politiikan tasolla**.

- **Teknisen tuen onnistumisen ja pitkän aikavälin kestävien tulosten saavuttamisen edellytyksenä on, että jäsenvaltiot toteuttavat teknisen tuen hankkeisiin liittyviä johdonmukaisia ja järjestelmällisiä jatkotoimia.** Kansallisten viranomaisten omistajuus osoittautui ratkaisevaksi tekijäksi sen suhteen, että jatkotoimia toteutettiin ja teknisen tuen hankkeiden tuottamien tuotoksia hyödynnettiin. Arvioinnissa todettiin, että jatkotoimet riippuvat myös kansallisista tekijöistä, kuten uudistuksiin sitoutumisesta, taloudellisten resurssien saatavuudesta, henkilöstön pysyvyydestä sekä poliittisesta ja hallinnollisesta jatkuvuudesta.
- Kansalliset viranomaiset eivät kuitenkaan ole vielä virallisesti sitoutuneet toteuttamaan tyytyväisyys- ja tulokyselyjen täyttämisen lisäksi teknisen tuen hankkeita koskevia jatkotoimia (esimerkiksi hyväksymällä asiaankuuluvia uudistuksia). Voitaisiin pohtia lisää, miten jäsenvaltioita voidaan kannustaa toteuttamaan johdonmukaisemmin ja järjestelmällisemmin teknisen tuen hankkeisiin liittyviä jatkotoimia ja raporttoimaan niistä. Myös **teknisen tuen seurantaa ja arviointia** on tarpeen lisätä, jotta saavutuksia voidaan seurata paremmin, objektiivisesti ja toimenpiteiden tyyppin (esimerkiksi koulutus ja valmiuksien kehittäminen, tuki yksittäisille uudistuksille ja suositukset kansallisille viranomaisille) mukaisesti sekä hyödyntää saatuja kokemuksia uusien hankkeiden parantamiseksi.

Monivuotinen ulottuvuus

- **Teknisen tuen välineestä puuttuu tällä hetkellä keskipitkän/pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelua koskeva lähestymistapa, joka yhdistäisi teknisen tuen muihin ohjelmiin niiden vaikuttavuuden parantamiseksi ja teknistä tukea koskevan johdonmukaisen strategisen vision luomiseksi tiettyä jäsenvaltiota varten.** Tämä on kuitenkin sovitettava yhteen teknisen tuen välinettä koskevassa asetuksessa vahvistetun vuotuisluonteen kanssa. Yhteistyö- ja tukisuunnitelmissa esitetään lyhyen aikavälin strateginen yleiskatsaus teknisen tuen välineen toteuttamisesta, mutta nämä asiakirjat eivät ole oikeudellisesti sitovia. Vuosina 2021–2023 teknisen tuen yhdenmukaisuus kansallisella tasolla käynnissä olevien uudistusten kanssa varmistettiin myös kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla.
- Myös **lippulaivahankkeiden** määrittelyä voi olla tarpeen tarkastella jossain määrin. Voisi esimerkiksi olla hyödyllistä kehittää keskipitkän aikavälin lippulaivahankkeita, jotka kattavat useita vuosia tai useita teknistä tukea koskevia menettelyjä. Lippulaivahankkeiden keskipitkän aikavälin näkökulma voisi siirtää painopistettä enemmän jäsenvaltioiden ja koko EU:n erityishaasteisiin ja samalla parantaa tehokkuutta, koska se vähentäisi hallinnollista rasitetta, joka liittyy vuotuisiin kuulemisiin komission eri yksiköiden ja jäsenvaltioiden kanssa sekä välineiden mukauttamiseen vuosittain.

Temaattinen ja poliittinen ulottuvuus

- Vuodesta 2023 lähtien eurooppalaisen hallinnollisen alueen (ComPact) – mukaan lukien julkishallinnon yhteistyötä koskeva vaihto-ohjelma (PACE) – kaltaisissa aloitteissa on ehdotettu teknisen tuen välineen kautta toteutettavia konkreettisia toimia, joilla autetaan julkishallintoja vastaamaan ihmisten ja yritysten tarpeisiin kaikkialla Euroopassa. Nämä aloitteet ovat korostaneet teknisen tuen välineen tuottamaa lisäarvoa pyrittäessä vahvistamaan julkishallintojen hallinnollisia valmiuksia kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä varmistamaan, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus saada

oikea-aikaisia ja laadukkaita julkisia palveluja. Jos näiden aloitteiden ja hankkeiden toteuttamisessa onnistutaan, ne voivat toimia **innostavana esimerkkinä politiikan yhtenäistämistä sekä teknisen tuen tarjoamisen johdonmukaisuudesta ja vaikuttavuudesta eri politiikan aloilla.**

- ComPact-aloite tarjoaa hyvän foorumin ja ”tietokeskuksen” muita EU:n välineitä täydentävän teknisen tuen tarjoamiselle hallintotapojen ja julkishallinnon alalla.
- Vuosien mittaan teknisen tuen hankkeet ovat tuottaneet runsaasti alakohtaista tietoa. Rakenneuudistusten tuen pääosastolla oli arviointijakson aikana aktiivisempi rooli teknisen tuen tulosten ja tuotosten levittämisessä. Tulosten ja tuotosten levittämistä voitaisiin entisestään vahvistaa, jotta niitä voitaisiin hyödyntää paremmin kaikilla aihealueilla. [EU Supervisory Digital Finance Academy](#) (valvontaviranomaisille tarkoitettu digitaalisen rahoituksen akatemia) on hyvä käytännön esimerkki tuotosten tuloksellisesta levittämisestä muista hankkeista ja jo päättyneistä hankkeista peräisin olevien materiaalien ja tuotosten käytön edistämiseksi erityisesti samalla politiikka-alalla.
- Jäsenvaltiot ovat päässeet teknisen tuen välineen kautta hyödyntämään räätälöityä teknistä asiantuntemusta digitaalisten uudistusten suunnittelua ja toteuttamista varten. Siitä on tuettu hankkeita, joilla tehostetaan digitaalista hallintoa, nykyaikaistetaan julkishallintoa, parannetaan julkisten palvelujen tarjoamista digitaaliteknologian käyttöönoton avulla ja edistetään rajatylittävää yhteentoimivuutta.

Maakohtainen ulottuvuus

- Arvioinnissa todettiin, että **teknisen tuen välineestä samassa jäsenvaltiossa rahoitettavien hankkeiden koordinoitua ja synergioita on tarpeen parantaa.** Saattaa myös olla tarpeen pohtia, miten tarjotusta tuesta voidaan saada parempi kokonaiskuva ja miten tukeen liittyviä jatkotoimia voidaan lisätä, jotta maakohtaisesta tuesta saataisiin kokonaisvaltaisempi näkemys. Näin voitaisiin ehkä myös lisätä EU:n eri ohjelmien välistä synergiaa ja täydentävyyttä sekä sovittaa aikatauluja ja maakohtaisia määräaikoja paremmin yhteen.
- Arviointijakson aikana **rakenneuudistusten tuen pääosaston maakoordinaattoreiden ja koordinoitiviranomaisten rooli** osoittautui keskeiseksi toteutettujen teknisen tuen toimenpiteiden maakohtaisen merkityksellisuuden varmistamisen, toteuttamisvaiheen aikana esiin tulevien ongelmien yksilöimisen ja asianmukaisten riskinhallintatoimenpiteiden esittämisen kannalta.
- Saadun näytön perusteella koordinoitiviranomaiset voisivat tarkastella vielä enemmän tarvetta teknisen tuen tuotoksille sekä niiden hyödyntämistä kansallisella tasolla keskipitkän ja pidemmän aikavälin tulosten (esimerkiksi asiaankuuluvien uudistusten hyväksymisen) saavuttamiseksi sekä määrittää strategisen lähestymistavan teknisen tuen yhdistämiseksi muihin EU:n ohjelmiin ja välineisiin.
- Arvioinnissa todettiin, että koordinoitiviranomaisten sitoutuminen voi riippua niiden asemasta institutionaalisessa kehyksessä, jäsenvaltion julkishallinnon koosta sekä tähän tehtävään osoitetuista resursseista. Institutionaalisen kehyksen vahvistaminen ja raportointivelvoitteiden asettaminen jäsenvaltioille voisivat lisätä ohjelman vaikuttavuutta.
- Jos koordinoitiviranomaisilla olisi virallisempi ja yhtenäisempi rooli, uudistusten omistajuus voisi vahvistua (koska pyyntöjen priorisointi parantuisi) ja hankkeiden seuranta jäsenvaltioissa parantua. Samalla tulisi säilyttää jonkin verran joustavuutta, jotta

koordinoituviranomaiden rooli voitaisiin räätälöidä kunkin jäsenvaltion erityisiin olosuhteisiin.

Valtioiden välinen ulottuvuus

- Teknisen tuen välineellä on ollut merkittäviä **valtioiden välisiä vaikutuksia**, sillä usean valtion yhteisillä hankkeilla voidaan vastata laajempiin, rajat ylittäviin haasteisiin ja parantaa yhteistyötä sekä tietämyksen ja hyvien käytäntöjen jakamista osallistujamaiden välillä.
- Ohjelma on saanut aikaan asiantuntijayhteisöjä ja jäsenvaltioiden välistä jatkuvaa yhteistyötä, mikä on tuottanut paljon EU:n tason lisäarvoa.
- Teknisen tuen väline on myös tärkeällä tavalla auttanut parantamaan uudistusten uskottavuutta ja hyväksyntää sekä lisännyt niiden legitimitettä ja näkyvyyttä kansallisella ja EU:n tasolla.
- **Useita maita ja useita alueita** kattavien pyyntöjen käyttöönotto on myös tuonut merkittäviä tehokkuushyötyjä, koska se on mahdollistanut useiden pyyntöjen valitsemisen yhden sopimuksen puitteissa. Näihin hankkeisiin liittyy kuitenkin tietty riski maakohtaisiin tarpeisiin vastaamisen heikkenemisestä, mikä rajoittaa eri tahtiin etenevien jäsenvaltioiden osallistumista.
- **Lippulaivapyyntöjen** käyttöönottoa pidettiin onnistuneena, koska ne mahdollistivat kansallisten uudistusten ja EU:n painopisteiden paremman yhteensovittamisen, mikä edisti säännösten noudattamista ja EU:n lainsäädännön soveltamista. Näillä hankkeilla voidaan vastata pitkäaikaisempiin rakenteellisiin haasteisiin eri jäsenvaltioissa ja koko EU:ssa.

Synergiat muiden EU:n ohjelmien kanssa.

- Teknisen tuen välineellä on tosiasiallisesti tuettu uudistusten toteuttamista, ja merkittävä määrä uudistuksia liittyy tiettyihin elpymis- ja palautumissuunnitelmien välitavoitteisiin. Teknisen tuen sisällyttäminen rahastojen ja muiden toimintapoliittisten välineiden täytäntöönpanon alusta alkaen, kuten elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvissä tapauksissa on tapahtunut, voisi olla hyödyllistä. Näin voitaisiin varmistaa, että hallinnollisia valmiuksia koskevat vaatimukset täyttyvät ja aikataulut ovat linjassa keskenään.
- Teknisen tuen väline on ollut yhteensopiva **muiden EU:n prosessien**, kuten eurooppalaisen ohjausjakson, kanssa ja edistänyt EU:n painopisteiden, myös digitaalisen ja vihreä siirtymän, saavuttamista.
- Teknisen tuen väline voi lisätä muiden ohjelmien vaikuttavuutta kehittämällä niiden onnistuneeseen toteuttamiseen tarvittavia hallinnollisia ja institutionaalisia valmiuksia. Arvioinnissa tuli kuitenkin esiin, että jotkin jäsenvaltiot haluaisivat saada kattavamman kuva, koska EU:n politiikkakehyksessä on saatavilla useita eri rahoitusvälineitä.